

HRCKO

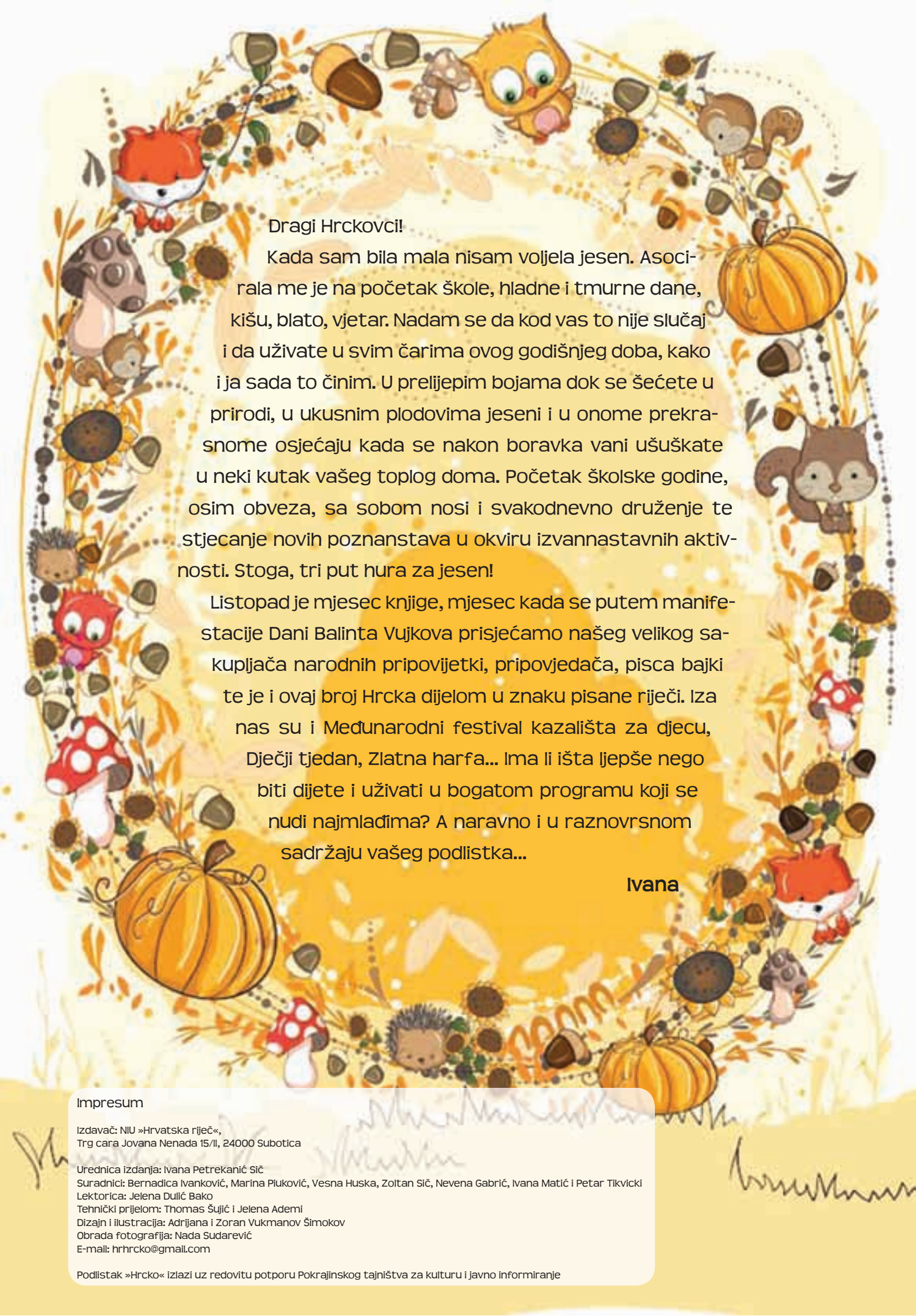
DJEČJI PODLISTAK »HRVATSKE RIJEČI« - BROJ 144 - LISTOPAD 2016.

ISSN 1821-3758

9771821375004

Dragi Hrckovci!

Kada sam bila mala nisam voljela jesen. Asoci-
rala me je na početak škole, hladne i tmurne dane,
kišu, blato, vjetar. Nadam se da kod vas to nije slučaj
i da uživate u svim čarima ovog godišnjeg doba, kako
i ja sada to činim. U prelijepim bojama dok se šććete u
prirodi, u ukusnim plodovima jeseni i u onome prekra-
sne osjećaju kada se nakon boravka vani ušuškate
u neki kutak vašeg toplog doma. Početak školske godine,
osim obveza, sa sobom nosi i svakodnevno druženje te
stjecanje novih poznanstava u okviru izvannastavnih aktiv-
nosti. Stoga, tri put hura za jesen!

Listopad je mjesec knjige, mjesec kada se putem manife-
stacije Dani Balinta Vujkova prisjećamo našeg velikog sa-
kupljača narodnih pripovijetki, pripovjedača, pisca bajki
te je i ovaj broj Hrcka dijelom u znaku pisane riječi. Iza
nas su i Međunarodni festival kazališta za djecu,
Dječji tjedan, Zlatna harfa... Ima li išta ljepše nego
biti dijete i uživati u bogatom programu koji se
nudi najmlađima? A naravno i u raznovrsnom
sadržaju vašeg podlistka...

Ivana

Impresum

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Ivana Petrekanić Sić

Suradnici: Bernadica Ivanković, Marina Pluković, Vesna Huska, Zoltan Sić, Nevena Gabrić, Ivana Matić i Petar Tikvicki

Lektorica: Jelena Dulić Bako

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Dizajn i ilustracija: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrhrcko@gmail.com

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Zlatna harfa

Susret malih župnih zborova bio je u subotu, 8. listopada, u katedrali-bazilici, sv. Terezije Avilske u Subotici. Ovo je bio 30. susret djece iz svih župa Subotičke biskupije.

Katedrala je čak 15 puta bila domaćin ove manifestacije, na čelu sa župnikom **Stjepanom Beretićem**. Nakon zajedničke Svete mise, djeca su pokazala svoje umijeće u izvođenju duhovnih pjesama. Nastup je tekao ovim redoslijedom:

Katedralni dječiji zbor *Zlatni klasovi* pjevao je pjesmu *Milosrdni kao Otac*, na čelu s voditeljem **Miroslavom Stantićem**.

Djecu iz župe Isusovog Uskrsnuća, s pjesmom *Milosrdan budi*, uvježbala je **Emina Tikvicki**, a župnik **Bela Stantić** ih je duhovno bodrio.

Šandorčani iz župe Marije Majke Crkve otpjevali su poznatu nam šansonu *Glasnik velikoga kralja*, na čelu s **Mariom Bonićem** i župnikom **Marinkom Stantićem**.

Iz Selenče je došao najbrojniji zbor djece iz župe Presvetog Trojstva, i pjevali su na slovačkom pjesmu *Božja ljubav i milosrđe*, s puno pokreta. Animirao ih je župnik **Siniša Tumbas Loketić**, a pratio mini orkestar na čelu s **Kristinom**.

Djeca iz Tavankuta iz Župe Srca Isusova otpjevala su pjesmu *Od okova oslobođen*, uz pratnju 15 tamburaša, a uvježbala ih je Emina Tikvicki.

Mali Gerardovci iz Đurđina otpjevali su pjesmu *Rijeke žive vode*, na čelu s vjeroučiteljicom **Vericom Dulić**.

Iz Žednika iz župe sv. Marka djeca su otpjevala pjesmu *Isus najljepše ime*, a uvježbala ih je **Marina Vincer**.

Plavna i Bač nastupili su skupa na čelu s vič. **Josipom Štefkovićem**, a pjevali su pjesmu *Ima jedna duga cesta*.

Ujedinjenim kerskim snagama nastupila su djeca iz vrtića **Marija Petković** i župe sv. Roka, s pjesmom *Raširi ruke i slavi Gospoda*, sa župnikom **Andrijom Anišićem**, a uvježbala ih je **Marina Piuković**.

Vajska i Bodani također su ujedinili snage u pjesmi *Milost* na čelu s vič. **Vinkom Cvijinom**.

I kao šlag na tortu došla su djeca iz Male Bosne te skupa sa župnikom **Draganom Muharemom** i vjeroučiteljicom **Anitom Pelhe** otpjevala pjesmu *Djela milosrđa*.

U znak Godine milosrđa protekao je i ovaj susret, ostaje nam da slavimo i pjevamo Gospodinu kroz cijelu godinu u svojim župama.

M. P.

Knjige, film, predstava, druženje... to su bili XV. Dani Balinta Vujkova

Jaaaaako volim jesen. Tada se stalno nešto događa, a veoma često su to i povodi da se nađemo skupa, mi što idemo u vrtić ili na nastavu na hrvatskom jeziku. I ove godine smo se okupili za *Dane Balinta Vujkova*. Bili su prekrasni. Možda zato što su jubilarni, petnaesti po redu, pa su se organizatori – Hrvatska čitaonica i Gradska knjižnica Subotica uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata dodatno potrudili. Priredili su za nas najmlađe ovoga puta čak dva programa!

Prvi program nazvan *Narodna književnost* u školi održan je 6. listopada u velikoj dvorani HKC *Bunjevačko kolo*. Okupilo nas se oko 400 djece iz subotičkih vrtića *Marija Petković Sunčica*, *Marija Petković Biser*, zatim *Petar Pan* iz Tavankuta i *Bambi* iz Male Bosne. Bili su tu i osnovci iz škola *Matko Vuković* i *Ivan Milutinović* iz Subotice, *Matija Gubec* iz Tavankuta, *Vladimir Nazor* iz Đurđina i *Ivan Milutinović* iz Male Bosne, a u goste su nam došli i učenici koji slušaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture u školi *Ivan Goran Kovačić* iz Sonte i *Pionir* iz Žednika. Lijepa ekipa, nema što.

Iako je dan bio poprilično hladan i kišovit, nama ništa nije smetalo. U društvu je sve ljepše i lakše. Dvorana je bila puuuuuna, svugdje su se čuli samo dječji glasovi i cika sve dok nije počeo program. Zamislite, ove godine smo za naše knjižnice dobili čak dvije nove knjige.

Prva je iz opusa Balinta Vujkova. To je četvrta, posljednja knjiga neobjavljenih rukopisa koji se čuvaju u Gradskoj knjižnici Subotica. Sada su i nama dostupni pa ćemo se dobro zabaviti čitajući ih. Izbor pripovijetki je napravila Bernadica Ivanković koja nam je i predstavila ovu knjigu naslovljenu po jednoj priči *Šta na srcu to na jeziku*. Odličan naslov. Tako nam

je i ona rekla sve što joj je na srcu i predala nam u amanet ove priče, da ih čitamo, dijelimo i uprizorimo za neku od školskih priredbi.

Druga knjiga je ustvari prva knjiga epigrama Ivana Balenovića koju je ilustrirao Marinko Lebović i ima poticajni naslov *Svi na noge, svi u trk*. Odlična

je. Ima stotinu i još jedan epigram. Ova kratka i jednostavna ali domišljata forma vjerujem da će se svima svidjeti. Evo i jednog epigrama pa ocijenite i sami:

ĐAK

Ja u školu rado idem,
uz osmjeha česte.
Meni škola nije teška,
ali torba – jeste.

Vrhunac našeg druženja na *Danima Balinta Vujkova* bila je predstava koju smo svi s nestrpljenjem očekivali. A imali smo i razlog. Bila je to prava urnebesna predstava u kojoj smo svi uživali i sudjelovali, a ovdje mislim i na naše učiteljice koje su se itekako dobro zabavile. Svega dva glumca Dječjeg kazališta *Branka Mihaljevića* iz Osijeka izveli su predstavu *Vrijeme je za bajku*, koja nas je sve razgalila. Svi znamo za Crvenkapicu, znamo i za velikog i zločestog vuka, ali

ova poznata priča »proključala« je na neki drugačiji način. Puna humora, igre i energije držala nas je gotovo sat vremena u smijanju i veselju. Baš smo se dobro zabavili.

No, to nije sve. *XV. Dani Balinta Vujkova* započeli su s programom za djecu, a tako su se i završili. Posljednjeg, trećeg dana, u subotu, 8. listopada, u Art kinu *Lifka* prikazan je hrvatski dugometražni film snimljen 1976. godine *Vlak u snijegu*, prema istoimenom romanu za djecu Mate Lovraka. Ulazak je bio besplatan te su svi zainteresirani mogli pogledati ovaj interesantni i svezremenski film, a to vam je inače i obvezna lektira za treći razred.

Sve u svemu, bili su ovo uspješni i zabavni *Dani Balinta Vujkova*. Sigurna sam da bi se i Balintu svidjeli jer je pretpostavljam i on bio jedan veseo čovjek čim je zapisao tooooooliko šaljivih narodnih pripovjeka. Jedva čekam da odem u školsku knjižnicu i posudim novu knjigu *Šta na srcu to na jeziku* jer sam čuo da ću se i ovoga puta dobro nasmijati.

SNJEŽANA BABIĆ-VIŠNJIĆ:

KRUGOVI NA VODI

Jesu li djeca doista nekad bila sretnija i zadovoljnija, je li nekoć bilo lakše odrastati nego danas? Jesmo li se mnogo promijenili? Samo su neka od pitanja koja postavlja Snježana Babić-Višnjić u svom romanu *Krugovi na vodi*. Ovdje nema nepremostivih razlika između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Prijateljstvo i ljubav ne znaju ni za kakve granice pa čak ni one vremenske i prostorne. Rijeka će kao vremenski portal povezati neobičnu djevojčicu Janu čija je majka proglašena vješticom davne 1753. godine i jednog sasvim običnog dječaka Ivora, koji ljetu provodi s bakom i dosađuje se pred računalom. Naravno, roditelji su prezaposleni i rijetko ga viđaju te on u samotnim tumananjima sreće Janu koja je zalutala iz 18. stoljeća... Neobično, i interesantno! Tako su mislili i članovi žirija Nagrade *Grigor Vitez* za 2015. godinu kada su spisateljici dodijelili prvu nagradu za književni tekst za djecu.

Provjerite zbog čega su tako odlučili.

STIHOVJUPCI

Mjesec knjige

U listopadu počinje mjesec knjige, te jako važne i moćne stvari u našim životima. Što sve možemo pronaći u knjigama, ne možemo riječima opisati, ali možemo vas poticati da se družite s njima.

Pitam se

Pitam se sada:

- Zašto kiša ne ustaje, nego pada?

Pitam dugonoge rode:

- Ima li nešto mokrije od vode?

Pitam starije, pitam mlađe:

- Što je svadljivije od svađe?

Imam pitalicu još veću:

- Zašto se stabla ne prošeću?
Imam pitanje, možda najteže:
- Što nas za kuglu zemaljsku veže?
Sve na kraju ozbiljno pitam:
- Gdje sve te odgovore da pročitam?
Rekli su da za to postoje knjige,
da riješe moje ozbiljne brige.
Rješenja će, znači, doći po redu
čim dobro naučim abecedu.

Tito Bilopavlović

Na slovo, na slovo J

Otkrij što znače ove rečenice:

HRVOJE I IVO

Joso ima junce i jaganjce. Josag jabukama rani. Baci njim jabuke pod jablanak, a oni se jagme oko nji '. U dvorištu ga stalno jedna jalova jabuka jedi. Njegova mu Julka jadikuje da je posiće, a on se jedi i na nju i kaže joj da s tog drveta ponekad baci josagu za jedžak. Šta će Josina Julka s njim, taki je kaki je, mora mu skuvat - juneći paprikaš. Jadan, cili dan radi.

Joso – muško osobno ime, Josip

junac – mlado goveče

josag – blago, stoka

jaganjac – jagnje

jablanak – mali jablan

jagmit se – otimati se, grabiti se oko nečega

jalov – 1. koji ne donosi roda, neplodan; 2. uzaludan, bez koristi

jadikovat – izricati/pokazivati/izražavati jad

jedit se – gnjeviti se, ljutiti se

jedžak – jestvina, hrana, jelo; ono što se jede

juneći - koji se odnosi na june

V. H.

Napiši značenje svojim riječima:

Piše: Ivana Matić

HRVATSKI JEZIK

Jezične i gimnastičke vratolomije

»Hrvoje, izvini se!«, ciknula je mama kažiprstom ispruženim prema gore. Hrvoje je stajao s polupraznom čašom soka čiji je sadržaj završio na njezinim hlačama. Mama ga je strpljivo gledala čekajući ispriku, a Hrvoje je, kao prvak u gimnastici, dok si trepnuo, napravio most. Mama je zbunjeno promatrala sina.

»Zar me nisi razumio?« »Mama, rekla si da se izvinem. Jesam«, odgovorio je vragolasto Hrvoje. »Izvinuo sam se, savio sam kralježnicu i tako napravio most. Vjerojatno si mislila da se ispričam zbog proli-venog soka i prljavih hlača. Ispričat ću se, a da se ne izvinem. Oprosti, bilo je slučajno.«

Hrvojeva je mama naučila nešto novo, a možemo i mi. Ako se nekome želimo ispričati, reći ćemo: Oprosti!, Ispričavam se!, Žao mi je... Nećemo reći: Izvini!

Evo zašto. Oblik izvini zapravo je zapovijed, imperativ u 2. licu jednine glagola izvinuti. Taj glagol ima značenje saviti, svinuti, uganuti, iščasti i nema nikakve veze s isprikom. Stoga, ako nekome kažemo »Izvini!«, zapravo od njega tražimo da nešto savije ili svine. Ako pak zapovjedimo: »Izvini se!«, moramo biti spremni na vratolomije slične Hrvojevima.

Provjerimo jesmo li kao Hrvojeva mama usvojili novu lekciju, ponovi već naučene pa pravilno prepisi sljedeće rečenice:

izvini mama što sam se izvinio. trebo sam se odma izvinuti. ne bi ja bijo hrvoje da ne zafrkavam moje bližnje. potrudiću se bit bolji.

Rješenje: Oprosti, mama, što sam se izvinuo. Trebao sam se odmah ispričati. Ne bih ja bio Hrvoje da ne zafrkavam svoje bližnje. Potrudit ću se biti bolji.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Luka Vuković**.

Pohađam 3. a razred OŠ *Matija Gubec* u Donjem Tavankutu.

Moju **obitelj** čine tata Stipan (38), mama Jasmina (39), sestre Maja (15), Sara (13) i Lucija (7).

Kad porastem želio bih biti paleontolog.

Volim čitati i trčati. Rado slušam glazbu.

Ne volim svađu i nepravdu.

U **slobodno vrijeme** idem na folklor i treniram karate.

Prepoznatljiv sam po tome što sam znatiželjan.

Omiljena **knjiga** mi je *Tom Sawyer* od Marka Twaina.

Najviše volim slušati Đorđa Balaševića, dok mi je omiljena pjesma *Himna zadrugara*.

U školi mi je omiljeni **predmet** matematika.

Najbolji **prijatelji** su mi Martin Vuković, Fabijan Dulić i Ante Vuković.

Volim društvene igre i lego kocke.

Rado ću vam pomoći ako vas zanima nešto o dinosaurima i fosilima.

Hrcko je sjajan! Uvijek rado rješavam križaljke, rebus i mozgalice.

Pozdrav svim čitateljima *Hrcka* od Luke!

Putojemo, putojemo... Kamo?

Bok svima! Najviše na svijetu volim putovati. Ipak, ne mogu često i svugdje – bar zasad. »Putovanja su čudesna i korisna«, kaže moja mama, »ali puno koštaju«, nadodaje tata. Zato sam naučila putovati u mašti! Hoćete li sa mnom?

Zemlja u koju vas vodim je ... Hajde, pogodite! Ta zemlja je jedna velika, lijepa europska zemlja. Ima mnogo prekrasne prirode, osobito planinski prizori visokih Alpa. Jeste li spremni poći u dvorac iz bajke? U ovoj zemlji ih još ima! Ovo su Neuschwanstein (= Novi labuđi kamen) i Hohenzollern (pripada još uvijek istoimenoj obitelji). GDJE JE TO?

Možda su baš dvorci i krasna priroda njihove domovine nadahnuli bajkopisce – braću Grimm da napišu svoje verzije *Trnoružice*, *Snjeguljice* te *Crvenkapicu*, *Ivicu* i *Maricu*, *Plavobradog*, *Cvildretu*, *Bremenske gradske muzikante*, *Matovilku*, *Palčića* i dr. KOJA JE TO ZEMLJA?

U ovoj zemlji prave se kvalitetni automobili (mercedes, opel, audi...) i skoro svi vole nogomet, osobito onaj iz Bundeslige. DJEČACI, TKO POGAĐA?

Glavni grad ove zemlje i ujedno drugi najveći grad u Europskoj uniji (poslije Londona) jest Berlin. Berlin je 28 godina bio zidom dugim 160 km podijeljen na Zapadni i Istočni Berlin. Najpoznatija znamenitost su Brandenburška vrata, koja su bila kraljevski ulaz u

grad. Od šetnje muzejima i parkovima umorit ćemo se pa ćemo poći na čuvene kobasice i slasnu Švarcvald tortu. ZNATE LI GDJE SMO?

Zastava se sastoji od 3 boje: 1. _ _ _ A (kao noć), 2. _ _ _ _ A (kao jagoda) i 3. _ _ _ A (kao Sunce). Pogodi koje su to boje? SAD ZNATE – ZEMLJA SE ZOVE...

Sigurno ste pogodili: Vodila sam vas u NJE-MAČKU! Do sljedećeg (zajedničkog) putovanja, AUF WIEDERSEHEN („DO VIĐENJA“ na njemačkom)!!! ☺

Vaša Ana Marija

Čitam sto na sat do kraja mjeseca

Čitam sto na sat, al' doista sto na sat jer ostalo je još svega desetak dana do kraja Nacionalnog kviza za poticanje čitanja koji ima isti naslov. Ipak, to je dovoljno da se priključimo ovoj interesantnoj igri u kojoj svatko dobiva. Pitate se, kako? Jednostavno, čitajući knjige koje su predviđene ovim kvizom, svi smo na dobitku, a još ako vas uz to izvuku za neku od nagrada... Sreća neizreciva. No, podsjetimo se pravila:

1.

Pročitaj sljedeće naslove:

Sježana Babić-Višnjić: *Krugovi na vodi*

Miro Gavran: *Ljeto za pamćenje*

Nena Lončar: *Bio sam pas i opet sam*

te posluži se i

online enciklopedijom i online leksikonom Leksikografskog zavoda *Miroslav Krleža*: Hrvatska enciklopedija, Proleksis enciklopedija i Hrvatski obiteljski leksikon.

2.

Točno popuni online upitnik na <http://www.knjiznica.hr/kviz/>

3.

Kod svojih i podataka knjižnice obavezno napiši da dolaziš iz Gradske knjižnice Subotica. (Zašto? Objasnit ćemo u tekstu).

4.

Sve korake obavi do 31. listopada i mirno čekaj izvlačenje nagrada.

Nagrade:

1. U Zagrebu se izvlače dva dobitnika iz Gradske knjižnice Subotica (obrazloženje koraka broj 3) koji će putovati u Zagreb na završnu priredbu i javno izvlačenje nagrada koje će biti 15. studenog.

2. Gradska knjižnica Subotica će osigurati i utješne nagrade za ostale sudionike.

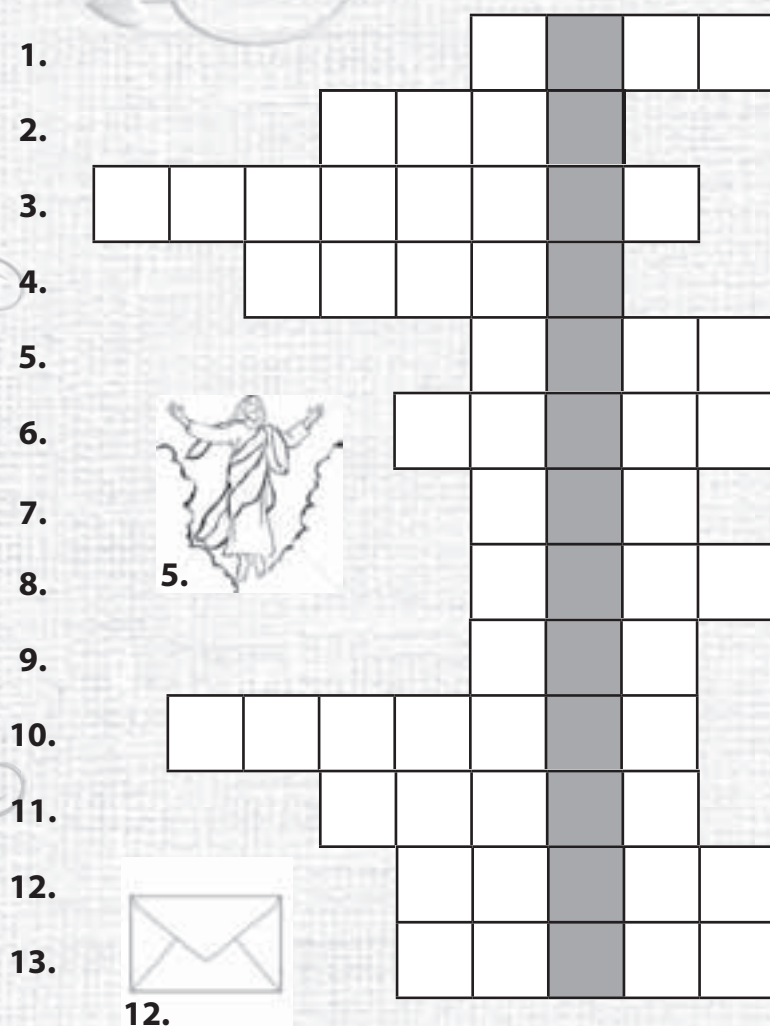
Ovo je Kviz koji već godinama za cijelu Hrvatsku organiziraju Knjižnice grada Zagreba, a za učenike od 5. do 8. razreda koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku u Subotici i okolici provodi ga Gradska knjižnica Subotica. Sigurno ste već čuli i vjerojatno i sudjelovali u njemu. Uključite se i sada!

B. I.

Posvetimo list evanđelistima

Draga djeco, na vjeronauku ste učili da je Biblija ili Sveto pismo prava knjižnica koja u sebi sadrži puno kraćih ili dužih knjiga. Među tim knjigama, odmah na početku Novoga zavjeta, nailazimo na četiri knjige poznatoga naziva – EVANĐELJA. Sigurna sam da su vam poznata imena autora ovih lijepih knjiga koje pripovijedaju o Isusovu životu. Mnogi dječaci nose baš njihova imena: Matej, Marko, Luka i Ivan. Vjerujem da znate i kako ih na slikama možemo prepoznati – po simbolima koji se uz njih nalaze.

Ove simbole ste sigurno već zapazili u križaljci koja je pred vama. Potrebno je samo da ih imenujete i upišete ostale tražene pojmove. Potom pročitajte dvije riječi u zatamnjenim poljima i doznat ćete što znači izvorno grčka riječ EVANĐELJE!

5.

12.

11.

9.

1.

7.

10.

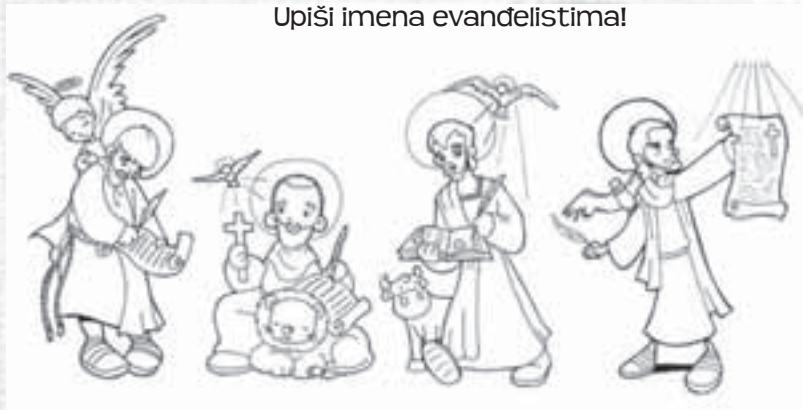
6.

3.

- 2. Pisac trećeg Evanđelja (simbol bik)
- 4. Pisac drugog Evanđelja (simbol lav)
- 8. Pisac četvrtog Evanđelja (simbol orao)
- 13. Pisac prvog Evanđelja (simbol anđeo)

Upiši imena evanđelistima!

Ante Vuković, IV. a, OŠ *Matija Gubec*, D. Tavankut

Hana Sič, I./4, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Dobriša Močan, III. b,
OŠ *Bratstvo jedinstvo*, Bezdan

Martin Vuković, III. a, OŠ *22. Matija Gubec*, D. Tavankut

Marijan Rukavina, II. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Luka Kozma, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Lana Lončarević, I./4,
OŠ Matko Vuković, Subotica

Nenad Jurešić, IV., OŠ Pionir, Žednik

Sara Dulić, I. b,
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Matija Bošnjak, I., OŠ Bratstvo jedinstvo, Bezdan

Dalibor Matin, I. a,
OŠ Ivan Goran Kovačić,
Sonta

Marko Ivankov, VI. a, OŠ Pionir, Žednik

Franjo Rudinski, III. h, OŠ Sveti Sava, Subotica

Flauta

Nešto o flauti raći će nam **Lucija Vukov**, koja pohađa 3. niži razred niže Glazbene škole u Subotici.

Tko je u tebi probudio želju da sviraš baš flautu?

Još kad sam bila sasvim mala poželjela sam svirati flautu, a u odluci su me podržali roditelji, a pri-donijela je i prijateljica **Ana Piuković**.

Koliko dugo sviraš, pohađaš Glazbenu školu?

Sviram 4 i pol godine.

Jeli teško puhati u flautu?

U početku mi je bilo malo teško, ali sam se brzo navikla i sada mi je to sasvim normalna stvar.

Kako treba namjestiti usta?

Usta treba malo razvući i samo malo otvoriti, kako bi izašao zrak.

Imaš li veći kapacitet pluća?

Vremenom se kapacitet pluća povećavao i sada primjerice od prijatelja iz razreda imam sigurno veći kapacitet.

Na koja natjecanja si do sada odlazila?

Do sada sam išla tri puta na Međunarodni festival *Femus* i uvijek sam osvojila neko od prva tri mjesta.

Koji repertoar se može svirati na flauti?

Repertoar je širokog obujma, no mora biti prilagođen mogućnostima flaute.

Koja je tvoja najdraža melodija?

Ima više kompozicija koje su mi drage, no trenutačno mi se najviše sviđa kompozicija *Mali crnac* koju je napisao **Claude Debussy**.

Kako se zove tvoja profesorica flaute? Tko te prati na klaviru?

Moja profesorica flaute se zove **Kristina Molnar Vincer**, a korepetitorica koja me prati na klaviru **Mirna Mirkov Stes**.

Poslije frulice, flauta je najmanji puhački instrument iz obitelji drvenih puhačkih instrumenata. Danas je flauta izrađena od metala, s klapnama presvučenim finom kožom, ali nekad je bila načinjena od drveta. Opseg joj je od c1 do c4. Sačinjavaju je tri dijela: usnik, srednji dio i završni dio. Drži se s desne strane, a tehnika puhanja je neobična, usnik treba nasloniti na udubljenje ispod usana i puhati na dolje. Flautist treba imati zdravu usnu duplju i dobro razvijena pluća. Notacija za flautu je u violinskom ključu. Dužina flaute je 67 cm, na dijelovima koji se »uvlače« koristi se specijalna mast kojom se ti pregi-bi mažu i gdje se flauta štima. Ta mast je prirodnog podrijetla od ovčijeg loja. Flautina izvedenica za sviranje visokih tonova je *picola*, mnogo manja, načinjena od drveta, a tehnika sviranja je ista. Tako da svi koji znaju svirati flautu znaju i picolu.

Flauta je prikazana s mnogim kipovima anđela. Koristi se za sviranje mnogih glazbenih žanrova. Naša poznata subotička flautistica je **Laura Levai Askin**, koja živi i radi u Novom Sadu, ali je rodom iz Subotice.

PRORADILA VELIKA TVORNICI RIJEČI

Nastup mladih glumaca na festivalskim daskama u Subotici

Članovi Dječje dramske skupine Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* bili su počastvo-
vani nastupiti na Međunarodnom festivalu
kazališta za djecu koji je koncem rujna održan u Su-
botici. U okviru pratećeg programa festivala, oni su
28. rujna na sceni u centru grada nastupili s pred-
stavom *Velika tvornica riječi*. I doista je bila veeeelika
tvornica jer su svojim riječima, glumom, pjesmom i
igrom privukli popriličan broj Subotičana da zastanu,
sjednu ili stojeći, kako je tko već htio, odgledaju ovu
fantastičnu predstavu. Po tekstu istoimene slikov-
nice **Agnés de Lestrade**, *Veliku tvornicu riječi* je dra-
matizirala **Nevena Mlinko** posluživši se i stihovima
poznatih hrvatskih književnika kao što su **Zvonimir
Balog**, **Zlata Kolarić-Kišur** i **Stanislav Femenić**. Ove
pjesme je na melodije suvremenih poznatih hitova
uglazbio **Darko Temunović**, a djeca su ih s velikom
ljubavlju otpjevala u kostimima **Tanje Dulić** na sceni
koju je izradio **Kristijan Milanković**.

Kada se okupi ovako dobra ekipa uspjeh je zaga-
rantiran. Uskoro slijede nove izvedbe, a i novi izazovi
pa i nove predstave. Sretno glumci!

HRCKOVI DETEKTIVI

Odgovor iz prošlog broja

U hrvatske je odjele ove školske
godine upisano **24** prvašića.

Nagrađeni

Petra Vojnić Tunić, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Marija Stantić, IV. b, OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
Ivana Dobrić, V-1, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Nikolina Mačković, II. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Filip Sabo Cibolja, V., OŠ *Pionir*, Žednik
Dora Matić, II. a, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Domagoj Zec, II. b, OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Andrija Mandić, III. h, OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Anita Sudarević, IV. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Jurica Sudarević, II. c, OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Nagradno pitanje

Koliko župnih zborova je
nastupilo na ovogodišnjoj
Zlatnoj harfi?

Odgovor:

KUPON

Ime
Prezime
Adresa
Mjesto
Škola
Razred

Novi program rada s djecom

Od 17. rujna u župi sv. Roka u Subotici započeli su subotnji oratoriji. Pitate se što je oratorij? To je program koji je osmislio sv. Filip Neri, a raširio Don Bosco i njegova družba – Salezijanci. To vam je nešto fantastično. Ovaj program istodobno predstavlja crkvu, školu, kuću i igralište. Sviđa vam se ova ideja? I zaista, u oratoriju molimo, razgovaramo o Bogu i svecima, kao i u crkvi. U oratoriju učimo, kako o

vjeri, tako i o drugim stvarima pa i otkrivamo svoje talente, kao u školi. U oratoriju animatori i djeca žele stvoriti ozračje ljubavi i topline kao kod kuće te pokazati da crkva zaista može biti kao dom. I na

koncu, u oratoriju se puno igramo, zbog čega je oratorij i igralište.

Draga djeco, ukoliko želite vidjeti što je oratorij, svratite barem jednom. Održava se svake subote od 10 do 13 sati u dvorištu župe sv. Roka. U oratoriju ćete pronaći puno djece svojih godina. Naučit ćete mnoštvo igara (pouzdamo znam da animato-

ri znaju preko 300 zanimljivih igara, neke smo isprobali i u Etno kampu). Možda ćete otkriti da ste dobri u izrađivanju kreativnih uradaka ili da odlično šutate na gol, a možda ste pak stvoreni za pjevača ili plesača. U svakom slučaju naši animatori će se postarati da vam bude odlično i da u programu uvijek bude ponešto baš za vas.

Dječji tjedan

Ove godine obilježili smo Dječji tjedan mnogim aktivnostima u vrtiću kao i u školama. »Veliki« su se pobrinuli da provedemo ovaj tjedan malo drukčije i zanimljivije. Nismo puno lutali, ali učinili smo kišne, hladne dane u Dječjem tjednu zanimljivijim i veselim. U ponedjeljak, 3. listopada, u vrtiću smo organizirali disko dan, u kom je bilo puno plesa. U utorak smo pripremali program za goste iz vrtića iz Male Bosne, koji su nam došli u srijedu na druženje i zajedničku igru u dvorištu. Ovaj posjet je uzvrat, pošto su djeca iz vrtića *Marija Petković Sunčica* lani posjetili prijatelje iz vrtića *Bambi* iz

kova. Svi su uživali u predstavi Osječkog kazališta *Branka Mihaljevića* koji su na neobičan način prikazali djeci dobro poznatu bajku *Crvenkapica*. Predstavljene su i dvije nove knjige: *Što na srcu to na jeziku* **Balinta Vujkova** i knjiga epigrama *Svi na noge svi u trk* **Ivana Balenovića**, koji se i predstavio djeci.

Male Bosne. Oni su ove godine došli kod nas skupa sa svojim odgojiteljicama **Leposavom** i **Dejanom**. Ovo druženje spojila je njihova stara, a naša nova odgojiteljica **Marija**. Hvala joj za to!

U četvrtak su mnoga djeca iz vrtića i škola koja pohađaju nastavu na hrvatskom pohitila u HKC *Bunjevačko kolo*, gdje su organizirani *XV. Dani Balinta Vuj-*

Petak, 7. listopada bio je veseli petak obilježen sportskim aktivnostima i igrom. Ovu igru nam je priredila gošća **Betina** iz škole sporta *Suteam*. Donijela je i razne rekvizite kao što su padobran, lop-tice, a najzanimljivije je bilo hodati s markerima na glavi. Malo je reći da su djeca uživala u ovoj vježbi. Bilo im je nezaboravno. Hvala teti **Betini**!

Dan se završio nastupom u OŠ *Ivan Milutinović*, gdje su djeca pjevala na priredbi za prijem prvaka u Dječji školski savez. Ujedinjeni vrtićanci i školarci skupa s tamburašima pokazali su svima što se sve može kad se male ruke slože!

Marina Piuković

Malo sam *down*

Prosto za ne vjerovati: kako tako pametan dečko kao ja može nekad napraviti takvu glupost? Pojasnit ću: Dule je dobio novu cool kameru i zvao nas da snimamo klipove. Baš sam nešto bio nikakav i ajd – gore ne može bit. Ali, može! Prvo, nismo imali nikakve ideje o nekim cool temama, onda smo se smorili. Netko je rekao: »Koji smo mi retardi!« Onda smo se počeli smijati k'o ludi i počeli pričati viceve o retardima, a Dule uzeo snimati. Što smo sve pričali, ni ne znam, zbilja smo pretjerali, ali smo se bar zabavili. Kad smo otišli doma, imao sam neki loš osjećaj, ali mislio sam da je od previše čipsa i kole.

Uglavnom, Dule je snimak stavio na svoj kanal, čak ga i podijelio na FB-u. Sutra je počelo: lajkovi, dijeljenja... Ne znam ni sam kako, ali dospjelo je i do odraslih. Jedna mama stara prijateljica je negativno komentirala i stavila plačnog *smajlija*, a Dule je odgovorio: »I mi smo plakali od smijeha!« Onda mu je ona nešto onako dugačko odgovorila, nešto o tome kako je ružno ismijavati druge koji su od nas drugačiji, i tako. Zatim mi je u prijem stigla od nje poruka kako se rastužila kad je vidjela i čula što ja govorim u klipu. Kazala je da je njeno dijete mentalno zaostalo i da joj je bilo jako tužno slušati što pričamo i kako se smijemo. Rekla je da to nije od mene očekivala, da sam ja divan, pametan dečko i da je sigurna da me nisu tako odgojili i da se nada da nikad više neću tako nešto napraviti... Ispričao sam se, zbrisao bar objavu tu i ona je napisala: »Ok 😊«, ali kad pomislim na to – još se sramim...

U školi nova učenica Klara donijela je osvježanje – cure ne pričaju samo o *Shoppiju*, već što ćemo za maturale pa kako bi bilo da se družimo više, ali ne kasno noću, jer moramo i učiti. Pošto znam (vidim to po Svenu) da se baš nećemo uspjati družiti kad upišemo različite srednje, sviđa mi se da se bar sad izdružimo k'o ljudi. Samo, od sada – bez klipova!!! 😊

Tin

Što učiniti?!

Ne znam što učiniti više. Sve je propalo. Svi me mrze u školi. Stare »prijateljice« su ljubomorne strašno, kažu da sam se strašno promijenila i što ti ja znam. Zamislite što mi je Marina rekla jučer na dvorištu – da sam ostavila predivnog dečka (misli na Tina) zbog uobraženog kretena (misli na Davida). Nasmijala sam se i rekla: »Eto tebi taj divni Tin, možda baš pašete jedno drugom.« Pogledala me je skoro sa suzama u očima i otišla u trenu. Iza je stajao Tin i driblao, ali mi se čini da nas je čuo, što mi nije baš drago, ali – što je, tu je.

Onda, svi su u školi poludjeli za Klarom – to je nova učenica o kojoj sam rekla da je simpa. Simpa, BAŠ! Pokazalo se da je obična koza kojoj je bitno samo da joj se svi dive i zbog ocjena, i zbog ljepote, i zbog krpica, a glumi i najveću dobru na svijetu. Kao, svi-ma je prijatelj, žali za svojim starim odjelom, ali voli i nas isto, planira neke tulumе za sve pa nekako da pomažemo drugima, ne znam što sve ne. Samo voli biti u centru pažnje. I dečki su se k'o osice okupili oko nje (grrrr!!). Naravno, i ja se kao slažem, neću da me zbog nje svi počnu izbjegavati i da ostanem sama opet. Čak je i Tin obećao sudjelovati u nekim »akcijama«, iako on uvijek kaže da je zauzet. Sad su svi oko nje, a ona kao neće bit glavna, nego »svi smo glavni«. Baš joj vjerujem! Samo, moram šutjeti i kimati glavom, jer je odmah svi brane...

David... koji prasac! Dobila sam sms-icu namijenjenu drugoj curi gdje joj piše kako ju voli i da je puno ljepša i bolja od mene! Tko li je ta, samo da mi je znati? I, što mu je odgovorila??? Ne znam što mu reći, trebam li se praviti luda da ne znam ili? ŠTO UČINITI? POMAGAJTEEEE!

Kristina

Kviz Vojvodinu

1. Kako se zove susret dječjih župnih zborova Subotičke biskupije?

- a) Zlatna harfa
- b) Zlatna rukavica
- c) Zlatna pjesma
- d) Zvončiči

U Subotičkoj biskupiji se svake godine održavaju susreti dječjih župnih zborova koji u svojim crkvama pjesmom slave Gospodina.

Do sada su održani trideset puta u različitim mjestima Vojvodine i veoma su lijepi.

2. Gdje se održava Međunarodni festival kazališta za djecu?

- a) Novom Sadu
- b) Subotici
- c) Zrenjaninu
- d) Somboru

Međunarodni festival kazališta za djecu je ove godine održan od 25. do 30. rujna po 23. put. Jedan je od najpoznatijih festivala ove vrste u Europi i u njemu svake godine sudjeluju kazališne trupe iz cijelog svijeta.

Još

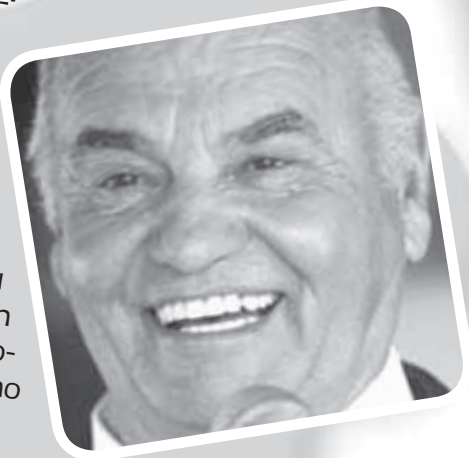
jedan *Hrcko* je pred vama i četiri nova pitanja za zabavu i razmišljanje. Drago nam je da vam se sviđa ovaj kviz. Ukoliko imate prijedloge za nova pitanja iz vaše sredine, po čemu ste vi specifični i drukčiji, pišite nam na redakciju *Hrcka*. Rado ćemo ih uvrstiti u kviz, a tako ćemo svi ponešto novo naučiti.

3. Koja riječ nedostaje u pjesmi?

U tem _____ svega ima to istina,
svega na volju,
pa i žene piju vina
u tem _____.

- a) Tavankutu
- b) Banatu
- c) Novom Sadu
- d) Somboru

Zvonko Bogdan, poznati pjevač, ali i skladatelj, slikar, pjesnik i džokej, u ovoj pjesmi pjeva o svom rodnom mjestu. Svi ga dobro poznajemo i pjevušimo njegove pjesme.

4. Što je čardak?

- a) mjesto gdje se odlaže pšenica
- b) riblji specijalitet
- c) mjesto gdje se odlaže kukuruz
- d) vrsta alata

Nekada je svaka kuća imala čardak. Javlja se i u narodnim pjesmama i pričama.

Točni odgovori: 1. a); 2. b); 3. d); 4. c);

Veseli Ivin gablec

Priprava:

Hrenovku razrezati na pola i potom na polovici jedne prerezane hrenovke napraviti nekoliko rezova nožem (to će biti kraci naše hobotnice). Nalomiti špagete i ubadati ih u hrenovku. Staviti i mali komad špagete na mjesto nosa. Hrenovku obariti pet minuta u vodi tako da se i špagete skuhamu.

Skuhanu hrenovku staviti na tanjur. Kuhinjskim škarama skratiti špagete i po želji napraviti frizuru. Nožem zarezati mjesto za oči i usta gdje treba umetnuti papar u zrnju i papriku iz maslina. Na krajeve kraka staviti prerezane masline. Ukrasiti po želji salatnom, kečapom i majonezom.

Dobar tek!

Veseli Ivin gablec je za vas pripremila **Iva Bačlija**. Iva je tek krenula u školu. Pohađa I. c razred Osnovne škole *Ivan Milutinović* u Subotici. Jako voli voziti bicikl i heklati, što je naučila u ovogodišnjem Etno kampu. Trenutačno hekla prekrivač.

Vrijeme priprave:
10 minuta

Potrebni sastojci:

hrenovka

špageti

papar u zrnju

masline
s paprikom

salata

majoneza

kečap

Jeste li znali?

Zašto se vrane smatraju štetočinama?

Iako vrane pomažu čovjeku u sakupljanju otpadaka, ali i hvatanju raznih insekata, ipak se ove ptice smatraju štetočinama. Ponašaju se kao najvještiji kradljivci. Ne samo da kradu jaja iz gnijezda drugih ptica, već često odnose i njihove mlade. Napadaju čak i kokošinjce u potrazi za kokošjim jajima ili tek izleglim pilićima. Ipak, najviše štete vrane nanose žetvenim prinosima, jer kupe posijane plodove i uništavaju sjemenja žitarica.

Crna vrana je dugačka oko 50 cm, a osim perja, i noge i kljun su joj crni. Ovo je vrlo sposobna ptica, jakih krila i oštrog kljuna.

Hrani se svim vrstama sjemenja, voćem, zrnavljem, jajima, insektima pa čak i svježim mesom koje osigurava ubijanjem drugih životinja. Ponekad će hrabro napasti jastrebove ili sove kao svoje stalne neprijatelje pa se zato punjeni ili preparirani jastrebovi i sove koriste kao mamac za privlačenje vrana.

Sive vrane se pare u rano proljeće, gradeći gnijezda u krošnjama drveća. U ovom razdoblju jata se rasturaju, ali čim mladi nauče letjeti, oni se ponovno sakupljaju u jato. Za vrijeme zimskih dana, ponekad se mogu vidjeti sva jata na jednom mjestu. Preko dana love, a navečer se vraćaju da spavaju u grupi.

Sve vrane imaju veoma dobro razvijen vid i sluh. Lete u većim ili manjim jatima i na taj način mnogo lakše uočavaju opasnost koja im prijeti. Smatra se da su vrane veoma inteligentne, dok su prema mladima veoma dobri i vjerni roditelji.

Kinomania

Patke za nemoguće zadatke

Na malom otoku izgubljenom u dalekoj Kini, mi-ran život mandarina pataka iznenada se pretvori u veliki kaos kada vojska divljih pataka koje su krenule na krstarenje do Hawajia, slučajno završi na njihovom otoku. Šef divljih pataka ne želi poštovati njihovu tradiciju, a car mandarina pataka ne voli nepozvane goste. Između dva plemena izbija hladni rat. Dok odrasli ratuju, djeca vođa oba plemena se zaljubljuju i nije ih briga za rat njihovih očeva.

KUBO I ČAROBNI MAČ

Pametna i dobrodušna dječak Kubo živi skromnim seoskim životom u kojem se predano brine za majku. U jednom trenutku pojavljuje se duh iz prošlosti s namjerom da provede dugo planiranu osvetu. Kako bi spasio svoju obitelj i ot-

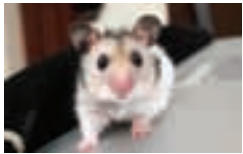
krio misteriju o svome ocu, Kubov opstanak počiva na pronalaženju čarobnog oklopa koji je nekada nosio njegov otac, najveći samuraj kojeg je svijet ikada poznao. Kako bi pobijedio svoje neprijatelje, mora otkriti priču o sebi.

Z. S.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće pojmove: PAS, MAČKA, RIBICE, PAPIGA, KANARINAC, GOLUB, HRČAK, ZAMORAC, KOŠARA, TOR, KONJ, KRLETKA, KAVEZ, JARAC, TELE, BIK, PILE, KOKOŠ, JANJE.

Preostala slova dat će konačno rješenje.

Rješenje upiši u kvadratiće ispod osmosmjerkе.

C	A	R	A	J	P	H	A	Z	C
E	L	E	T	A	B	R	R	A	A
K	P	A	P	Č	I	Č	A	M	N
E	R	I	K	G	K	A	Š	O	I
Š	G	L	E	Č	O	K	O	R	R
A	O	P	E	C	A	L	K	A	A
L	A	K	I	T	I	M	U	C	N
Nj	O	K	O	L	K	B	S	B	A
E	Nj	A	J	K	E	A	I	A	K
R	O	T	Z	E	V	A	K	R	P

--	--	--	--	--

Riješi križaljku na temelju ponuđenih slika.

KARATE ŠKOLA

19.30-20.30 SATI

SUBOTICA: OŠ „MATKO VUKOVIĆ“, ČETVRTAK

19.30-20.30 SATI

10.00- 11.00 SATI

Treninge vodi: prof. Ivan Karan majstor karatea 2. DAN

Koje gubljenje vremena, slikati jesen,
svašta... A i ova dva kreativca,
baš se »unijeli« u posao, nikakva vajda od njih.

Hej Zvezdana, što stojiš i gledaš,
zar si već gotova?

Ne lupetaj Mikelandelo... Samo čekam
trenutak inspiracije.

He... he... Zvez-
dana majstore, ovo
uopće nije loše.

Malo kasnije...

Kakav talent,
ne mogu
vjerovati.

Ha, ništa, to
je sitnica.

Ma, doznat
ću kako je ovo
uradila...

